

نگاهی به اهداف راهبردی پوتین و اردوغان در نشست تهران

سفر رئیس‌جمهور روسیه به تهران را می‌توان دیپلماسی پوتین در قبال سفر بایدن به خاورمیانه برای ایجاد ائتلاف با کشورهای عربی حوزه خلیج فارس دانست.

به گزارش آران نیوز به نقل از خبرگزاری تسنیم، دیدار سران 3 کشور ایران - ترکیه - روسیه در روزهای اخیر در تهران چیزی فراتر از نشست آستانه در خصوص حل و فصل منازعات سوریه بود.

دیداری که در پرتو آن به مسائلی چون بحران اوکراین، غلات، گسترش تعاملات اقتصادی، همکاری های نظامی و مبارزه با تروریسم پرداخته شد.

در خصوص گسترش مناسبات اقتصادی می توان به مواردی چون:

امضای بزرگترین تفاهم نامه نفتی بین دو کشور ایران - روسیه اشاره کرد که چشم انداز این تفاهم نامه گسترش و توسعه منابع نفتی ایران است. مسکو می تواند به واسطه همکاری گسترده نفتی با ایران که برآیند آن 30% از ذخایر انرژی جهان را تشکیل می دهد، با هدف گسترش همکاری های دوجانبه، از توان کنترل بازار نفت ایران در بازار بین المللی نیز بااطلاع باشد.

از دیگر اتفاقات مهم این دیدار می توان به امضای تفاهم نامه 20ساله اشاره کرد که در سایه کشف میدان گازی چالوس است. سفر اخیر رئیس‌جمهور روسیه در روزهای اخیر حاکی از آغاز فصل نوینی از همکاریهای راهبردی با نهایه شدن سند جدید همکاریهای 20ساله میان دو کشور است.

همچنین در پرتوی گسترش مبادلات اقتصادی می توان به گشایش نماد روبل - ریال که گام مهمی در توسعه روابط اقتصادی ایران و روسیه است اشاره کرد. پس از سفر رئیس‌جمهور روسیه به تهران تفاهماتی در خصوص همکاری های بانک مرکزی با بانک روسیه برای تسهیل در معاملات دوجانبه صورت پذیرفت. هدف از انجام این تفاهم نامه حذف دلار از مبادلات اقتصادی در منطقه است. گشایش نماد معاملاتی روبل - ریال که با همکاری بانک مرکزی ایران صورت پذیرفت گامی مهم در توسعه روابط اقتصادی ایران و روسیه است.

از دیگر مناسبات اقتصادی می توان به کریدور شمال - جنوب که از ظرفیت های اقتصادی جمهوری اسلامی ایران است نام برد. این مسیر با گذر از خشکی، اقیانوس هند، خلیج فارس و دریای خزر به روسیه می رسد. این ابتکار و پدیده حمل و نقل جهان و به تبع آن قدرت و کنترل اقتصادی را کنترل می کند.

و در نهایت می توان به بازار مناسب ایران در خصوص غلات و حتی حوزه صنایع خودروسازی روسیه اشاره کرد.

قابل ذکر است که سفر رئیس‌جمهور روسیه و ترکیه به تهران را می توان به همکاری های نظامی چندجانبه در منطقه در جهت مبارزه با تک قطبی گرایی ایالات متحده آمریکا تعمیم داد. هدف روسیه ایجاد فضایی چندقطبی در نظام بین الملل است. سفر رئیس‌جمهور روسیه به تهران را می توان نوعی رفتار دیپلماسی پوتین در قبال سفر بایدن به خاورمیانه برای ایجاد ائتلاف با کشورهای عربی حوزه خلیج فارس دانست.

هدف روسیه ایجاد موازنه تهدید در قبال ایالات متحده آمریکا است.

ایران و روسیه از طریق همکاری نظامی در حال مبارزه مشترک با تروریسم هستند و در زمینه نظامی نیز تلاش دو کشور در جهت گسترش مانورهای دو و چند جانبه است.

همکاری دوجانبه تهران - مسکو در رابطه با مقابله با تروریسم منجر به امنیت منطقه ای شده است. این نوع همکاری اثبات ایران به عنوان شریکی راهبردی در جهت کنترل و حفاظت از منطقه در قبال گروههای تروریسم است.

همه این مسائل منطقه را دچار پیچیدگی های استراتژیک کرده که خود دلیل اصلی بر همکاری های نظامی ایران - روسیه در منطقه است.

ایران میزبان پوتین و اردوغان برای گفتگوهایی بود که تحت الشعاع جنگ اوکراین قرار دارند. این نشست همچنین به اردوغان این امکان را داد که اولین دیدار خود را از زمان وقوع بحران اوکراین در فوریه با پوتین برگزار کند.

رئیس‌جمهور ترکیه ماه هاست که پیشنهاد ملاقات با رهبر روسیه را برای کمک به حل تنش های جهانی از زمان آغاز جنگ ارائه کرده است.

یکی از مباحث این دیدار در خصوص اوکراین که یکی از بزرگترین صادرکنندگان گندم و سایر غلات در جهان است بود که بسیاری از کشورها را با مشکل مواجه کرده است و نگرانی از کمبود غذا در جهان را برانگیخته است.

ترکیه به عنوان یکی از اعضای ناتو که با روسیه و اوکراین در ارتباط است و تلاش ها را برای ازسرگیری تحویل غلات رهبری کرده، به دنبال حل و فصل منازعات اوکراین و ازسرگیری صادرات غلات به کشورهایی است که در معرض خطر فقر و گرسنگی قرار گرفته اند.

حرکت موازی روسیه در منطقه در قبال آمریکا حاکی از کسب منافع ملی است که مهم ترین رکن همکاری های منطقه ای با ایران و ترکیه و یا دیگر کشورهای منطقه ای را تشکیل می دهد.

بالطبع نباید از ایجاد این همکاری ها چیزی جز کسب منافع ملی برای هریک از طرفین انتظار داشته باشیم، ولی آنچه حائز اهمیت است اعتمادسازی کنار همکاری های چندجانبه است.

معصومه محمدی - تحلیلگر مسائل روسیه